

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ G. F.**, bývajúcej v K.K., **2/ K. F.**, bývajúcej v K.K., **3/ M. S.**, bývajúcej v K.K., **4/ M. S.**, bývajúcej v K.K., všetkých zastúpených JUDr. K. P., advokátkou v K.K., **5/ S. O.**, bývajúcej v S., **6/ Š. E.**, bývajúceho v N., **7/ A. E.**, bývajúcej v K.K., **8/ J. L.**, bývajúcej v K.K., **9/ E. F.**, bývajúcej v K.K., **10/ M. E.**, bývajúceho v K.K., **11/ M. Ž.**, bývajúcej v K.K., proti žalovaným **1/ M. F.**, bývajúcej v K.K., **2/ M. N.**, bývajúcej v K.K., **3/ M. B.**, bývajúcej v K.K., **4/ M. Š.**, bývajúcej v K.K., **5/ M. F.**, bývajúceho v K.K., **6/ Ing. A. T.**, bývajúcej v K.K., **v konaní o finančnú náhradu**, vedenej na Okresnom súde K. I pod sp.zn. 20 C 176/1999, o dovolaní žalobkýň 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v K. z 21. septembra 2010, sp.zn. 6 Co 209/2008 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v K. z 21. septembra 2012 sp.zn. 6 Co 209/2008 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu v zo 7.marca 2008 č.k. 20 C 176/1999- 348 tak, že žalobu žalobcov 1/, 2/ 3/, 4/ zamietol a vo výroku o trovách konania medzi žalobcami 1/ až 4/ a žalovanými 1/ až 6/ **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v K. na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd K. I rozsudkom zo 7. marca 2008, č.k. 20 C 176/1999-348 uložil povinnosť žalovanej 1/ zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 3 846 Sk, žalobkyni 2/ sumu 7 692 Sk, žalobkyni 3/ sumu 7 692 Sk, žalobkyni 4/ sumu 3 846 Sk, žalobkyni 5/ sumu 23 077 Sk, žalobcovi 6/ sumu 5 770 Sk, žalobkyni 7/ sumu 1 923,20 Sk, žalobkyni 8/ sumu 1 923,20 Sk, žalobkyni 9/ sumu 1 923,20 Sk, žalobcovi 10/ sumu 5 770 Sk, žalobkyni 11/ sumu 5 770 Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanej 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 1 924 Sk, žalobkyni 2/ sumu

3 846 Sk, žalobkyni 3/ sumu 3 846 Sk, žalobkyni 4/ sumu 1 924 Sk, žalobkyni 5/ sumu 11 538 Sk, žalobcovi 6/ sumu 2 885 Sk, žalobkyni 7/ sumu 961,60 Sk, žalobkyni 8/ sumu 961,60 Sk, žalobkyni 9/ sumu 961,60 Sk, žalobcovi 10/ sumu 2 885 Sk, žalobkyni 11/ sumu 2 855 Sk, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanej 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 783 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 4/ sumu 783 Sk, žalobkyni 5/ sumu 4 696 Sk, žalobcovi 6/ sumu 1 174 Sk, žalobkyni 7/ sumu 391,30 Sk, žalobkyni 8/ sumu 391,30 Sk, žalobkyni 9/ sumu 391,30 Sk, žalobcovi 10/ sumu 1 174 Sk, žalobkyni 11/ sumu 1 174 Sk, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanej 4/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 783 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 4/ sumu 783 Sk, žalobkyni 5/ sumu 4.696 Sk, žalobcovi 6/ sumu 1. 174 Sk, žalobkyni 7/ sumu 391,30 Sk, žalobkyni 8/ sumu 391,30 Sk, žalobkyni 9/ sumu 391,30 Sk, žalobcovi 10/ sumu 1 174 Sk, žalobkyni 11/ sumu 1 174 Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanému 5/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 773 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1545 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 545 Sk, žalobkyni 4/ sumu 773 Sk, žalobkyni 5/ sumu 4 635 Sk, žalobcovi 6/ sumu 1 159 Sk, žalobkyni 7/ sumu 386,30 Sk, žalobkyni 8/ sumu 386,30 Sk, žalobkyni 9/ sumu 386,30 Sk, žalobcovi 10/ sumu 1 159 Sk, žalobkyni 11/ sumu 1 159 Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanej 6/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 704 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 407 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 407 Sk, žalobkyni 4/ sumu 704 Sk, žalobkyni 5/ sumu 4 220 Sk, žalobcovi 6/ sumu 1 055 Sk, žalobkyni 7/ sumu 351,60 Sk, žalobkyni 8/ sumu 351,60 Sk, žalobkyni 9/ sumu 351,60 Sk, žalobcovi 10/ sumu 1 055 Sk, žalobkyni 11/ sumu 1 055 Sk, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa žalobou podanou na Okresnom súde K. I dňa 23. februára 1999 pôvodne domáhali voči žalovaným 1/-4/ zaplata sumy celkom vo výške 457 800 Sk do depozitáru notára, ako aj trov konania,

poukazujúc na rozhodnutie Štátneho notárstva K. - mesto sp.zn. D 449/69 z 25. septembra 1969, ktorým bolo vyporiadané dedičstvo po nebohej M. B. rod. E., nar. X.. Preberateľ dedičstva M. E. nadobudol celé dedičstvo a bol povinný v prípade vydania nehnuteľností zo spoločného hospodárenia, alebo poskytnutia náhrady, uspokojiť spoludedičov v pomere ich zákonného podielu. Spoludedičmi boli Š. E., A. N. rod. E., A. F. rod. E. a dedičstvo pozostávalo z poľnohospodárskych nehnuteľností v kat. území K., vložka č. X., parc.č. X. ,b/ 3, ako aj vo vložke č. X. par. č. X., b/4 vo vl. č. X., parc. č. X., X. V priebehu konania na súde prvého stupňa žalobcovia viackrát menili svoj návrh. Stále však poukazovali na dedičské rozhodnutie po nebohej M. B., rod. E., po ktorej prevzal na základe rozhodnutia štátneho notárstva celé dedičstvo predstavujúce nehnuteľnosti, ktoré boli v užívaní socialistickej organizácie, dnes už nebohý M. E. (právny predchodca žalovaných). Svoj nárok uplatňovali v súvislosti s predajom takto zdedených nehnuteľností jednotlivým spoločnostiam a uplatňovali náhradu finančnej hotovosti zodpovedajúcej ich dedičskému podielu. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 100, § 101, § 460 § 579 ods. 1, § 868 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 80 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Občianskeho zákonníka. Nárok žalobcov 1/ až 11/ posúdil ako opodstatnený s poukazom na skutočnosť, že právoplatné rozhodnutie štátneho orgánu, v tomto prípade štátneho notárstva, so zreteľom na jeho obsah možno považovať za analógiu zmluvy, ktorá zakladá majetkové právo, ktoré zaväzuje nielen účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov, ktorá umožňuje domáhať sa nárokov založených týmto rozhodnutím a sú splatnými, pričom výška náhrady sa odvíja od skutočne poskytnutej náhrady v čase jej scadzenia. Podľa odôvodnenia súdu prvého stupňa žalovaní uzavreli zmluvy so spoločnosťou S., B., I., K., so spoločnosťou T., K., so spoločnosťou C., K., so spoločnosťou O.K. s.r.o., B.. Na základe týchto uzavretých kúpno predajných zmlúv, celkom v počte 16, priznal nárok žalobcom 1/ až 11/ ako majetkové právo, finančnú náhradu voči žalovaným 1/ až 6/. Pri priznávaní finančných náhrad vzal do úvahy aj tú skutočnosť, že ide o samostatné nároky žalobcov 1/ až 11/ voči žalovaným 1/ až 6/, teda nároky založené uzavretím jednotlivých kúpnych zmlúv žalovanými a kupujúcimi. Dospel k záveru, že uplatnené nároky žalobcov voči žalovaným zo zmlúv uzavretých so spoločnosťami C.(v novembri 1992, v októbri 1992, ktorej vklad bol povolený v marci 1993, uplatnený nárok žalobou z 23. februára 1999) a so spoločnosťou O.K. s.r.o., (kúpne zmluvy z 23. apríla 1996, vklad povolený v máji 1996, uplatnený nárok 24. augusta 2000) sú premlčanými nárokmi, preto finančnú náhradu v tejto časti nepriznal. Následne priznal finančné nároky - zaplatenie peňažných súm žalobcom 1/ až 11/ voči žalovaným vo výške súm uplatnených žalobcami

vo februári 2008 tak, ako boli v jednotlivých tabuľkách rozvedené. Uviedol tiež, že žalobcom nepriznal nárok na finančnú náhradu voči žalovaným 5/ a 6/ za parc. č. X. za kúpnu zmluvu uzavretú so spoločnosťou S., nakoľko sa v konaní nepreukázalo, že títo (žalovaní 5/ a 6/) uzavreli takúto zmluvu s touto spoločnosťou a v tejto časti nárok žalobcov zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a konštatoval s poukazom na § 150 O.s.p, že hoci žalovaní by podľa výsledku konania v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. mali právo na náhradu potrebných na účelné uplatňovanie svojho práva proti žalobcom, ktorí v spore úspech mali čiastočný, súd žalovaným náhradu trov konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p.

Na odvolanie žalobcov, ktorí podali odvolanie proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola v prevyšujúcej časti žaloba zamietnutá a žalovaných, ktorí podali odvolanie proti výrokom, ktorými prvostupňový súd žalobe vyhovel a výroku o trovách konania, Krajský súd v K. rozsudkom z 21. septembra 2010, sp.zn. 6 Co 209/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako ho zistil prvostupňový súd, pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania nárokov žalobcov, stotožnil sa s jeho závermi a v súlade s ustanovením § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok v zamietavej časti ako vecne správny potvrdil. Pokiaľ ide o napadnutý vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd v súlade s ustanovením § 220 O.s.p. rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní vec nesprávne právne posúdil. V konaní mal nesporne za preukázané, že M. B., rod. E. ku dňu svojej smrti X. bola vdovou a z jej manželstva sa žiadne deti nenarodili. Dedičmi po nej sa stali jej súrodenci M., A. N., A. F. a Š. E.. Všetky nehnuteľnosti zdedil brat M., ktorý bol ženatý s A., rod. B.. Táto zomrela X., M. E. zomrel X.. Odvolací súd zistil, že z parcely č. X., M. F. predala v prospech S. 52,9833 m², M. N. 26,4917 m², M. B. 3,6125 m², spolu predali 86,7 m², pritom M. E. (právny predchodca žalovaných) bol vlastníkom 137,8 m² a po M. B. na neho pripadajúci podiel v ¼ predstavuje 34,45 m², teda spolu M. mal 172,25 m². Rovnako M. Š., M. F. a A. T. predali len časť patriacu pôvodne ich právnomu predchodcovi M. E.. Teda z vložky č. X, parc. č. X. žalobkyniam nepatrí žiadna finančná čiastka (ide o zmluvy z roku 1969). Pokiaľ ide o vložku X., parc. č. X. o výmere 1589 m² v prospech I. na základe kúpnej zmluvy z decembra 1997, M. B. bola vlastníčkou v podiele 3/24. Podielovou spoluvlastníčkou bola však aj A. E., manželka M. E. v rozsahu 11/24. Prepočítajúc podiely na metre M. B. mala 198,62 m², A. E.

728,28 m². M. E. z podielu sestry patrilo 49,655 m², teda v prospech jeho rodiny pripadlo 777,935 m². Z tejto vložky bolo predaných celkom 1190 m², predaný však bol aj podiel patriaci vlastnícky spoluvlastníckam H. a C.. Na základe tejto kúpnej zmluvy v prospech I. z decembra 1997 žalovaní predali o 111,6 m² viac než im patrilo a tu by prichádzala do úvahy povinnosť zaplatiť v prospech žalobcov kúpnu cenu po 1 000 Sk za 1 m². Vzhľadom však na vznesenú námietku premlčania nároku žalobcov odvolací súd nárok žalobcom priznať nemohol. Kúpnu zmluvou v prospech spoločnosti T. žalovaní prevádzali z vložky č. X.parcelu č. X.o výmere 2453 m². Právna predchodkyňa M. E., M. B. bola podielovou spoluvlastníčkou v rozsahu 1 a A. E., manželka nebohého M., bola vlastníčkou v rozsahu 2/4. Teda mala vo vlastníctve výmeru 1226,5 m². Po sestre právni nástupcovia M. E. zvýšili svoj podiel o 613,25 m², teda celkom boli vlastníkmi dedičia M. E. v rozsahu 1379,8 m². Je to zrejme z písomných zmlúv na č.1. 85 až 129. Pre spoločnosť T.M. F. zmluvou z novembra 1997, ktorej vklad bol povolený v júni 1998, predal celkom 128 m². Rovnako kúpnu zmluvou z novembra 1997 z parc. č. X. predali M. F., M. N., A. F. - T., žalované B., Š. spolu 128 m². Teda z výmery 1379,89 m² bolo predaných 128 m² + 128 m², spolu 256 m². Ďalšou zmluvou v prospech spoločnosti T.z júla 1997 z parc. č. X. bolo predaných celkom 409 m², čo spolu predstavuje 256 + 409 = 665 m². Vklad ďalšej zmluvy z júna 1998 z parc. č. X.bolo predaných T. M. F. 409 m², takže z podielu po M. B. a A. E. právni nástupcovia M. E. celkom predali 1076 m², pritom mali výmeru 1379,8 m², takže ani z tohto finančného obnosu získaného predajom týchto nehnuteľností žalobkyniam nič nepatrí. Kúpna zmluva uzavretá žalovanými so spoločnosťou C. bez dátumu, ktorou malo byť z parc. č. X. zapísanej vo vl. č. X. predaná pôda vlastnícky patriaca aj žalobcom, preukázaná nebola. Z dôkazov je zrejme, že z tejto vložky bolo 2128 m² vyvlastnených. Kúpna zmluva z novembra 1992 so spoločnosťou C.z parc. č. X., vl. č. X.- 610 400 Sk bolo predaných celkom 763 m². Táto zmluva bola registrovaná v roku 1993 a vzhľadom na vznesenú námietku premlčania nie je možné náhradu za tento prevod priznať, keďže žalovaní sa dovolali premlčania. Rovnako nebola preukázaná zmluva založená na č.l. 139b, táto je neúplná, nepodpísaná. Žalobcovia nepreukázali prevod vlastníctva touto zmluvou. Žalobkyne poukazovali aj na uzavreté zmluvy so spoločnosťou O.K. s.r.o. z 20. marca 1996, ktorej vklad bol povolený 17. mája 1996. Podľa vykonaného dokazovania malo by ísť o prevod vlastníctva z vl. č. 1269, parc. č. X., ktorá bola vo výmere 4137 m². V kúpnej zmluve je prevod 3875 m². Podľa zápisu A. E. bola vlastníčkou 2/4, M. B. 1. Teda celkom mohli žalovaní predať výmeru 1937 m² patriacich

A.

E.

a z podielu M. B. pripadajúci na M. E. 1875 m² : 4. Spolu teda žalovaní mohli predať 2179,68 m². Podľa zmluvy došlo k prevodu 3481 m², teda navyše svojho vlastníckeho práva malo dôjsť k prevodu 1301 m², avšak vzhľadom na vznesenú námietku premlčania nároku žalobcov nebolo možné rozhodnúť v prospech žalobcov. Navyše odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalovaní namietali dôvodnosť uplatnených nárokov žalobcami s poukazom na právnu úpravu realizovanú zákonom č. 293/1992 Zb., podľa ktorej v zmysle § 13 až § 15 bol upravený postup pri vyrovnaní dedičských podielov v prípade, ak pri vyporiadaní dedičstva podľa doterajších predpisov došlo k nadobudnutiu poľnohospodárskych alebo lesných pozemkov poručiteľa len jednej alebo niektorým z dedičov len preto, že išlo o pozemky v užívaní socialistickej organizácie podľa osobitných predpisov a tým došlo k zníženiu podielov ostatných dedičov v porovnaní s nadobúdateľom týchto pozemkov alebo k opomenutiu dedičov. Oprávnená osoba mala právo žiadať od povinných osôb vyrovnanie svojho dedičského podielu v lehote do 30. júna 1993, inak právo zaniklo. Žalobcovia takto nepostupovali, uplatnili si plnenie podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Preto odvolací súd ich žalobu aj z týchto dôvodov zamietol, potom čo boli títo poučení o možnosti použitia inej právnej úpravy. Práve prijatím tohto zákona v podstate išlo o reštitučný zákon, ktorého účelom bolo zmierniť majetkové krivdy, ku ktorým došlo v minulosti. Z vykonaného dokazovania na súde prvého stupňa i z preukazovaných kúpnych zmlúv odvolací súd mal za to, že žalovaní prevádzali nehnuteľnosti len im vlastnícky patriace, ktoré získali po právnych predchodcoch podielom zodpovedajúcim výlučnému vlastníctvu M. E. a jeho manželke A. E., rod. B. a prevádzali aj časť podielu, ktorý získal M. E. po svojej sestre M. B., rod. E.. Dospel k záveru, že neboli splnené ani podmienky odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Preto návrh aj z týchto dôvodov zamietol. O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p., § 150 ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov celého konania nepriznal, aj keď žalovaní v tomto konaní boli úspešní. Vychádzal z dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúci predovšetkým v príbuzenských vzťahov účastníkov, ale aj v nejednotnosti súdnej praxe pri rozhodovaní o takýchto nárokoch, ako aj vzhľadom na sociálne postavenie žalobcov, z ktorých väčšina sú dôchodcovia a bolo im priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol, napadli žalobcovia 1/ - 4/ dovolaním. Navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd

dovolací zrušil rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. Namietali, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázali na právny názor uvedený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 5 Cdo 96/2000, podľa ktorého, ak sa preberateľom dedičstva, poľnohospodárskych pozemkov, stáva jeden z dedičov s tým, že v prípade scudzenia pozemkov za náhradu sa táto pomerne rozdelí v pomere medzi všetkých dedičov, čo možno považovať za obdobu (analógiu zmluvy, dohody), ktorá zakladá majetkové právo, zaväzuje nielen jej účastníkov, ale aj ich právnych nástupcov, a umožňuje domáhať sa práv, resp. nárokov ňou založených, ak sa stanú splatnými. Mali za to, že je bez právneho významu, že v minulosti nevyužili postup podľa § 13 až 15 zákona č. 293/1992 Zb. o vyrovnaní dedičských podielov. Na takýto postup nebol žiadny dôvod, pretože v tom čase medzi nimi a žalovanými spor neexistoval a poľnohospodárska pôda nebola predmetom predaja. Nevyužitím tohto právneho inštitútu ich práva na finančnú náhradu za predané pozemky nezanikli. Rozsudok odvolacieho súdu v časti, v ktorej dovolací súd posúdil ich nárok ako premlčaný, označili za nedostatočne odôvodnený a zároveň namietali, že otázku premlčania dovolací súd nesprávne právne posúdil, pričom vyjadrili názor, že je potrebné v uvedenom prípade postupovať podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, ktorý v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia stanovuje desaťročnú premlčaciu lehotu. Taktiež namietali nesprávne skutkové zistenia odvolacieho súdu.

Žalovaní 1/ až 11/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone (vid' § 238 O.s.p. pokiaľ ide o rozsudok a § 239 O.s.p. pokiaľ ide o uznesenie), alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (vid' § 237 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia

dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Zo zvoleného legislatívno-technického riešenia (zaradenia jednotlivých ustanovení zákona) možno vyvodit', že ustanovenia § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. majú vo vzťahu k jeho predchádzajúcim odsekom povahu špeciálne úpravy a obsahujú výnimky z nich. V týchto ustanoveniach je vyjadrený zámer zákona, aby určité rozhodnutia (buď so zreteľom na povahu prejednávanej veci alebo vzhľadom na určité špecifiká predmetu konania) neboli v dovolacom konaní prejednané. V § 238 ods. 4 O.s.p. zákonodarca vylúčil prípustnosť dovolania proti (niektorým) rozsudkom vydaným vo veciach upravených Zákonom o rodine (s výnimkou rozsudkov o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinnosti maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V týchto prípadoch zákon pripúšťa možnosť podať dovolanie za splnenia podmienok dovolania uvedených v ustanovení § 238 odsekoch 1 až 3). V § 238 ods. 5 O.s.p. zase vyslovil neprípustnosť dovolania proti rozsudkom vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy (na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada). V prípadoch, na ktoré dopadá § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. je teda zo zákona vylúčená prípustnosť dovolania, i keby dovolanie smerovalo proti rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p.

V prejednávanej veci žalobcovia 1/ až 11/ od žalovaných 1/ až 6/ požadovali peňažné plnenie 457 800 Sk poukazujúc pritom na rozhodnutie Štátneho notárstva K.-mesto sp.zn. D 449/1969 z 25. septembra 1969, ktorým bolo vyporiadané dedičstvo po nebohej M. B., rod. E.. Preberateľ dedičstva M. E. (právny predchodca žalovaných) nadobudol celé dedičstvo, ktorý bol povinný v prípade vydania nehnuteľnosti zo spoločného hospodárenia, alebo poskytnutia náhrady, uspokojiť spoludedičov v pomere ich zákonného podielu. Následne podaním z 15. júna 1999 (č.l. 11 spisu) upravili žalobný petít a domáhali sa zaplata kúpnej ceny, ktorá ako žalobcom má pripadnúť v zmysle právoplatného rozhodnutia Štátneho notárstva K.-mesto sp.zn. D 449/1969 a zároveň uviedli zákonné dedičské podiely žalobcov G. F. 1/24, J. F. 1/12, M. S. 1/12, M. S. 1/24, S. O. 1/4, žalobcovia 6/, 7/, 8/, 9/ - Š. E., M. E., J. E. a M. Ž., rod. E. po 1/6. V priebehu konania na súde prvého stupňa žalobcovia menili svoj návrh, stále však poukazovali na dedičské rozhodnutie po nebohej M. B., rod. E.. Svoj nárok uplatňovali v súvislosti s predajom takto zdedených nehnuteľností jednotlivým spoločnostiam a uplatňovali finančnú

náhradu zodpovedajúcu ich dedičským podielom. Okresný súd K. I rozsudkom zo 7. marca 2008 č.k. 20 C 176/1999- 348 vo vzťahu k dovolateľom (žalobcom 1/ až 4/) zaviazal žalovanú 1/ zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 3 846 Sk, žalobkyni 2/ sumu 7 692 Sk, žalobkyni 3/ sumu 7 692 Sk, žalobkyni 4/ sumu 3 864 Sk; žalovanú 2/ zaviazal zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 1 924 Sk, žalobkyni 2/ sumu 3 846 Sk, žalobkyni 3/ sumu 3 846 Sk, žalobkyni 4/ sumu 1 924 Sk; žalovanej 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 783 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 4/ sumu 483 Sk; žalovanej 4/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 783 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 566 Sk, žalobkyni 4/ sumu 783 Sk; žalovaného 5/ zaviazal zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 773 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 545 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 545 Sk, žalobkyni 4/ sumu 773 Sk; žalovanej 6/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 704 Sk, žalobkyni 2/ sumu 1 407 Sk, žalobkyni 3/ sumu 1 407 Sk, žalobkyni 4/ sumu 704 Sk. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd v K. rozsudkom z 21. septembra 2010 sp.zn. 6 Co 209/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zamietavej časti a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok tak, že žalobu zamietol.

Občiansky súdny poriadok nevyklučuje, aby na jednej alebo i na oboch sporných stranách vystupovalo viacero účastníkov konania. V občianskom súdnom konaní v prípade plurality účastníkov na jednej procesnej strane vzniká tzv. spoločenstvo účastníkov konania. Ak je niekoľko žalobcov, vzniká medzi nimi navzájom (aktívne) procesné spoločenstvo žalobcov; ak je niekoľko žalovaných, vzniká medzi nimi navzájom (pasívne) procesné spoločenstvo žalovaných. Občiansky súdny poriadok rozlišuje samostatné a nerozlučné spoločenstvo účastníkov konania. V prípade samostatného spoločenstva (§ 91 ods. 1 O.s.p.) koná každý z nich sám za seba (samostatne), jeho procesné úkony nemajú žiadny vplyv na práva a povinnosti ostatných účastníkov na tej istej procesnej strane a jeho práva a povinnosti sú nezávislé od práv a povinností ostatných spoločníkov. O nerozlučné spoločenstvo (§ 91 ods. 2 O.s.p.) ide vtedy, keď z hľadiska hmotnoprávneho je predmetom konania právo alebo povinnosť nedielnej povahy a je potrebné, aby sa účinok rozsudku vzťahoval spoločne na všetkých účastníkov. Pri nerozlučnom spoločenstve platia úkony jedného zo spoločníkov aj za ostatných spoločníkov.

Pre rozlíšenie, či ide o procesné spoločenstvo samostatné alebo o procesné spoločenstvo nerozlučné, je určujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. V konaní viacerých žalobcov (každý podľa zákonného dedičského podielu) o zaplatenie finančnej

náhrady (peňažné plnenie) za predané nehnuteľnosti žalovanými, nejde medzi nimi o také práva alebo povinnosti, že by sa rozsudok musel vzťahovať na všetkých žalobcov. Žalobu s takýmto predmetom konania môže podať každý z nich samostatne, nezávisle od ostatných žalobcov. V prípade žalobcov 1/ až 4/ ide preto o samostatné spoločenstvo, v rámci ktorého každý z nich koná sám za seba a procesné účinky ich individuálnych procesných úkonov nedopadajú na iných účastníkov konania vystupujúcich na tej istej procesnej strane. Každý zo spoločníkov má samostatný procesný nárok (povinnosť) voči svojmu procesnému náprotivku. O každom nároku preto možno rozhodnúť samostatne. Ani rozhodnutie súdu nemusí vyznievať pre všetkých spoločníkov rovnako. Nejde ani o prípad, v ktorom by od výroku voči jednému zo žalobcov bol závislý výrok voči inému žalobcovi.

V posudzovanej veci dovolanie žalobcov 1/ až 4/ smeruje proti výroku rozsudku Krajského súdu v K. z 21. septembra 2010 sp.zn. 6 Co 209/2008, ktorým odvolací súd v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že ich žalobu zamietol. So zreteľom na ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. bolo potrebné vyriešiť otázku, či prípustnosť dovolania nie je vylúčená výškou peňažného plnenia, o ktorej bolo rozhodnuté odvolacím súdom.

V danom prípade bola žaloba podaná 23. februára 1999. Výšku minimálnej mzdy v deň podania žaloby určoval § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 90/1996 Zb., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia predstavovala minimálnu mzdu suma 3 000 Sk; jej trojnásobok je 9 000 Sk. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa týka peňažného plnenia pre žalobkyňu 1/ - 3 846 Sk, 1 924 Sk, 783 Sk, 783 Sk, 773 Sk a 704 Sk, pre žalobkyňu 2/ - 7 692 Sk, 3 846 Sk, 1 566 Sk, 1 566 Sk, 1 545 Sk a 1 407 Sk, pre žalobkyňu 3/- 7 692 Sk, 3 846 Sk, 1 566 Sk, 1 566 Sk, 1 545 Sk a 1 407 Sk, pre žalobkyňu 4/- 3 846 Sk, 1 924 Sk, 783 Sk, 783 Sk, 773 Sk a 704 Sk. Dovolanie žalobcov 1/ až 4/ teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (u každého priznaného peňažného plnenia pre žalobcov < 9 000 Sk). Prípustnosť dovolania žalobcov 1/ až 4/ je vzhľadom na to vylúčená priamo zo zákona- ustanovením § 238 ods. 5 O.s.p.

Pre účely preskúmvanej veci je potrebné uviesť, že § 238 ods. 5 O.s.p. je vo vzťahu k § 238 ods. 1 O.s.p. ustanovením osobitným; so zreteľom na to platí, že ak je napadnutý

rozsudok vykazujúci znaky uvedené v § 238 ods. 5 O.s.p., je dovolanie proti nemu procesne neprípustné, i keď smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy (bez ohľadu na to, či to účastník konania namieta alebo nie), či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd najskôr otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Odvolací súd dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1) odňatie možnosti konať pred súdom, 2) to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3) možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci ide z dôvodu, že dovolatelia oprávnené vo svojom dovolaní vytýkajú, že rozsudok odvolacieho súdu je zmätočný a nepreskúmateľný.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia

vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v občianskom súdnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Jedným z dôvodov, prečo právo účastníka konania je

takým právom, je to, že súd je povinný odôvodniť svoje rozhodnutie aj v rámci verejného vyhlásenia rozhodnutia. Práve prítomnosť verejnosti a prítomnosť účastníkov konania je jednou zo záruk, že odôvodnenie rozhodnutia súdu nebude svojvoľným a arbitrárnym.

Tak odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musia mať náležitosti uvedené v ustanovení § 157 ods. 3 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Musia obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súdy sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musia vypořiadat' so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť to, že pri zmene rozhodnutia podľa § 220 O.s.p. odvolací súd nahrádza svojím rozhodnutím rozhodnutie súdu prvého stupňa. Jeho zmeňujúce rozhodnutie musí preto obsahovať úplné a výstižné zdôvodnenie. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 O.s.p.) je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa.

Z rozsudku odvolacieho súdu nie je možné vyvodiť záver o tom, z akého skutkového stavu pri svojom zmeňujúcom rozhodnutí o zamietnutí vo vyhovujúcej časti nároku žalobcov 1/ až 4/ vychádzal a jeho právne odôvodnenie je nedostačujúce. Odvolací súd ohľadne zmlúv uzatváraných medzi žalovanými a spoločnosťou S.dospel k odlišným záverom pokiaľ ide o veľkosť vlastníckych podielov k pozemku parcely č. X., vložka č. X., na základe čoho konštatoval, že žalobcom nepatrí žiadna finančná čiastka. Aj pokiaľ ide o skutkové závery odvolacieho súdu ohľadne zmlúv uzatváraných medzi žalovanými

a spoločnosťou I., dospel odvolací súd k odlišnému záveru ako súd prvého stupňa. Uviedol, že žalovaní predali o 111,6 m² viac ako im patrilo, čím by prichádzala do úvahy povinnosť zaplatiť v prospech žalobcov kúpnu cenu po 1000 Sk za meter. Zároveň nárok žalobcov aj inak právne posúdil keď konštatoval, že vzhľadom na vznesenú námietku premlčania nemohol nárok žalobcom priznať. Ohľadne zmlúv uzatváraných medzi žalovanými a spoločnosťou T., ktoré sa mali týkať prevodu pozemku parc. č. X, vložka č. X, dospel odvolací súd k novým skutkovým záverom, a to, že z finančného obnosu získaného predajom týchto nehnuteľností žalobcom nič nepatrí. Pokiaľ ide o zmluvu týkajúcu sa spoločnosti C.(bez dátumu), ktorou mala byť z parc. č. 10140, zapísanej vo vl. č. X., predaná pôda vlastnícky patriaca žalobcom, dospel k inému skutkovému záveru ako súd prvého stupňa, keď mal za to, že táto zmluva nebola preukázaná. Rovnako o zmluve v prospech spoločnosti C.(č.l. 139b) konštatoval, že žalobcovia nepreukázali prevod vlastníctva touto zmluvou. Pokiaľ ide o kúpnu zmluvu uzavretú žalovanými so spoločnosťou C.. (z novembra 1992), týkajúcu sa parc. č. X., zapísanej vo vl. č. X., z ktorej bolo predaných 763 m², keďže bola registrovaná v roku 1993, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania mal za to, že nie je možné náhradu za tento prevod priznať. Čo sa týka zmluvy uzavretej v prospech spoločnosti O.K, spol. s.r.o. zistil, že podľa nej došlo k prevodu vlastníckeho práva o 1301m² viac, ale vzhľadom na vznesenú námietku mal za to, že nie je možné rozhodnúť v prospech žalobcov. Úplne bez odôvodnenia ponechal odvolací súd námietky žalobcov 1/ až 4/ ohľadom premlčania ich nárokov vznesených žalovanými. Nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v časti, v ktorej odvolací súd prihliadol na námietku premlčania spočíva v tom, že tu absentuje konkrétne zdôvodnenie začiatku, ako aj dĺžky plynutia premlčacej doby s odkazom na príslušné zákonné ustanovenie, a to, či odvolací súd tieto skutočnosti posudzoval podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka o všeobecnej premlčacej dobe alebo podľa niektorého z osobitných ustanovení § 102 až § 110 Občianskeho zákonníka. Záver odvolacieho súdu, že vzhľadom na námietku premlčania, nie je možné nároku žalobcov vyhovieť (č.l. 13 rozsudku, prvý odsek posledná veta a č.l. 14 rozsudku, druhý odsek posledná veta) a súčasne, že nárok žalobcov s poukazom na úpravu realizovanú zákonom č. 293/99 Zb. zanikol, sú nepreskúmateľné a nedávajú podklad k záveru odvolacieho súdu o zamietnutí uplatneného nároku.

Z uvedeného je podľa dovolacieho súdu zrejmé, že odvolací súd zaťažil svoje konanie a rozhodnutie vadou (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ktorá je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí

rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť vecne správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok Krajského súdu v K. podľa § 243b ods. 1 O.s.p. v napadnutej časti vrátane výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcami 1/ až 4/ a žalovanými 1/ až 6/ zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

